

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

84. An priuilegium concessum Regularibus, vt possint initiari sacris Ordinibus extra tempora, extendatur etiam ad Nouitios? Et cursim docetur, posse Superiorem concedere dimissorias supradictis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. LXXXIII.

*An Abbates possint Clericis secularibus sibi subditis literas dimissorias concedere?
Et quid, si huiusmodi Prælati essent Ordinarii priuatim ad Episcopum, & habeat ius visitandi, & Synodum congregandi? Ex part. 3. tr. 2. Ref. 95.*

§. 1. **N**egatiuè responderet Tamburinus de iure *Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 26. n. 1.* Mirandam manualem Prælat. tom. 1. quest. 39. art. 5. & Azor. tom. 2. l. 3. c. 49. q. 3. ex auctoritate Concilij Trident. sess. 23. cap. 10. de reform.

Quoad hoc lege supra doctrinam §. ult. Ref. 7. quomuis ibi pro Abbatis Regularibus.

2. His tamen non obstantibus, contrariam sententiam tenet doctus Villalobos in *sum. tom. 1. tra. 11. diffic. 9. num. 4.* vbi sic ait. [Aduertate que los Prælatos que tienen iurisdiccion casi Episcopal, como es el de Merida, y otros semejantes, pueden dar à sus subditos, aunque sean seculares, dimissorias para ordenarse. La razon es, porque como à estos, ningun Obispo las puede dar, porque no son sus subditos, es fuerza dezir se las han de dar sus Piores, como dan licencia para confesarse y approvan los Confessores, y assi el Concilio Tridentino, no habla con estos, como su echa de ver de su tenor.] Ita ille, quem nouissimè sequitur adducens alias rationes Hieronymus Rodriguez in *compen. qq. Reg. resolut. 1. num. 26.* vide etiam Ledelsnam in *sum. tom. 1. de sacram. Penit. cap. 9. post 2. com. l.*

3. Nota etiam, quòd Tamburinus, & alij Doctores primæ sententiæ illam etiam limitant, nisi huiusmodi Prælati essent ordinarii priuatim ad Episcopum, ac haberet ius visitandi, & Synodum cogregandi, contra quæ nõ intrare dispositionem Concilij Tridentini defendit Gratian. in *discept. forens. tom. 2. c. 112.* quæ refert Capanili in *diuers. iur. can. rub. 9. c. 8. n. 4.* & Barbosa de *offic. Episc. p. 2. alleg. 7. n. 8.*

RESOL. LXXXIV.

An privilegium concessum Regularibus, ut possint initiari sacris Ordinibus extra tempora, extendatur etiam ad Nouitios?

Et cur sim docetur posse Superiorè concedere dimissorias supradictis Nouitiis, & ordinari ab Abbatis, qui possunt subditos professos ordinare?

Et asseritur ex declaratione Clem VIII. facta Monachis Fulienfis, quod Nouitij ligantur reservatione casuum?

Et dissimulata est, an privilegium concessum Societati Iesu, ut possint ordinari extra tempora, &c. extendatur ad alias religiones per communicationem privilegiorum?

Et an quando quis ordinatur virtute dicti privilegij, vel aliorum in tribus diebus festinis, possit ordinari in festis duplicibus? Ex part. 1. tr. 4. & Misc. 4. Ref. 6.

§. 1. **D**E hoc casu Panormi interrogatus Pater Ioseph de Augustino inclitus Societatis IESV Theologus negatiuè respondit, sed tunc ego in sententiam affirmatiuam inclinavi, nulla auctoritate Doctorem factus, nunc autem inuenio hanc sententiam docere Patrem Thomam Hurtado var. 1. 2. tr. 12. cap. 1. ref. 13. num. 1854.

2. Quia, ait ille, nomine subditorum in fauorabilibus sunt Nouitij, qui privilegijs professorum gaudent, ad quod probandum, me citato, alios etiam adducit

Cc 4 adducit

rium. Respondetur, quod in locis, in quibus Tridentinum non est receptum nulla est super hoc difficultas, vt de Gallia affirmat Tamburinus r. 2. de iure *Abbat. disput. 2. quest. 5.* vbi approbat vsu illius privilegij in dictis Abbatis ex eo, quod illorum Abbatia in Gallia sunt stræ, licet existimet hoc privilegium per Tridentinum esse reuocatum. Vbi verò Tridentinum viget, dubium oritur si clausula illius Concilij reuocet hoc privilegium: Probauimus autem in primo tractatu, hanc clausulam non sufficere, quod etiam in hac speciali materia censet Nauarr. *Concil. 13. de privileg.* cum asserit, illam clausulam non esse ita expressam, quin illius coniecturæ dissolui possint. Ac proinde cum sit dubium de reuocatione illius privilegij, stat privilegium in suo robore, vt alibi diximus, & probauimus dicto tractatu. Denique post Tridentinum illud privilegium fuit confirmatum, vt inferius dicitur, quod videtur omne dubium prorsus tollere & ac propterea asserendum posse dictos Abbates illo vti, non solum erga Regulares, & seculares subditos, sed etiam erga non subditos, sicut de Minoribus Ordinibus superius ostendimus; cum sit in vtriusque par ratio.

4. Quibus sic stantibus insuper probatur propositio; quoniam, vt alibi probauimus, privilegia communicantium cum illo Ordine confirmata sunt, ergo sunt in suo firmo robore; ergo Abbates communicantes possunt illa facultate vti; Ac sic tenet Ioannes de la Cruz de *Statu Relig. cap. 8. dub. 1. conclus. 1. sub finem*; & alij, qui (vt videbimus infra) sustinent in reliquis prædictæ Bullæ, *Exposcit*, participare; cur enim potius in vno, quam in alio participant? Non potest assignari ratio sufficiens. Imo cum sit eadem ratio in his, ac in illis, debent in omnibus privilegijs participare, & non ab huius communicatione excludi. Ne dicas hoc privilegium concessum fuisse ob speciale notam Abbatum, aut Abbatiarum huiusmodi, quæ non reperitur in cæteris; nam respondetur illam notam eisdem reperiri, vt videre est in motiui, quo Innocentius ad illud concedendum impulsus fuit, quod constat partim ex verbis privilegij superius insertis, partim ex his, quæ in principio Bullæ, in qua emanauit, continetur, quæ talia sunt, *Exposcit tua deuotionis sinceritas, & Religiois proueretur honestas, vt tam re, &c.* Et quæuis hæc nota in illis nõ inueniretur, valeret pro eisdem Abbatis; cum æquè princi paliter in hoc privilegio, sicut in alijs communicant. Verum cum vsus illius facultatis nõ vigeat in proximè dictis Abbatis, nõ audeo hoc privilegium illis absolue concedere; licet non habeam pro contraria sententia rationem, qua ei assentiri cogar; quo circa meum iudicium docturam iudicio submitto. Hæc omnia Brunus.

5. Sed Pater Brunus multum faceret si sustineret privilegia Cisterciensibus concessa, nam vt obseruat Castus Palaus tom. 4. tract. 27. punct. 14. numero 10. quidquid sit de potestate an Cisterciensibus concessa sit; illud est certum, ea modo vti non posse, vt bene notat Nauarr. *lib. 3. consil. 14. de Regular. edit. 2.* Vasquez *disputat. 243. capit. 4. numero. 24.* Layman *tract. 9. capit. 7. numero 4.* Censetur namque vsus, & consuetudine abrogata; idque indicauit Tridentinum nullam illius potestatis mentionem faciens, & solum permittens prædictis Abbatis, aliàs potestatem habentibus, tonsuram, & ordines Minores conferre, non omnibus, sed solum Regularibus sibi subditis. Verum licet daremus privilegia Cisterciensibus adhuc durare, vt aliqui asserunt, negandum est alijs Abbatis communicari.

Sop. hoc la. re in tom. 3. tr. 1. Ref. 80. §. sed an di. sta. & seqq.

nūm in Directorio dec. reg. verb. confirmatio fol. 128. ubi sic ait, indubie habendum est, non omnia Privilegia ordinum Mendicantium fuisse reuocata per Concilium Tridentinum, etiam in decretis, in quibus statuitur contrarium ipsis privilegiis: Itaque non omnia Decreta Concilij, etiam ea, quæ sunt contraria nostris privilegiis, seruanda sunt cum derogatione ipsorum, sed solum illa cum reuocatione privilegiorum intelliguntur obseruanda, in quibus statuitur aliquod contrarium privilegiis obseruandum, non obstantibus privilegiis.

15. Probat, quia licet prima lex, & constitutio tollatur per secundam legem contrariam, licet non fiat mentio de prima: lex verò priuata, hoc est scriptum, vel privilegium, non tollitur per sequentem legem, vel constitutionem, nisi fiat mentio de ea, vnde secundum Hostiensem, nec ius commune sufficit tollere privilegium, nisi faciat de eo mentionem, etiam si tale privilegium non sit concessum cum clausula quoddam non reuocetur, nisi fiat mentio de eo de verbo ad verbum, sed simpliciter, cum ergo in multis Concil. Trident. capitulis quamplura decernantur absque reuocatione privilegiorum, quamuis contraria quidem ipsis privilegiis, nihil per huiusmodi amittere roboris nostra privilegia, sicut omnino amittere per decreta, quæ præscribunt aliquid obseruari, non obstantibus privilegiis; ac inter privilegia ab huiusmodi decretis illata, illud vnum est, quod possit Mendicantes extra tempora ad Ordines promoueri. Ita Hinoiosa.

16. Sed an quando quis ordinatur in tribus diebus festiuis, possit ordinari in festis duplicibus. Prima opinio negat. Secunda opinio affirmat, quam præter Doctores à me alibi citatos tenet etiam Angelus Passentius in *recol. q. mor. verb. ord. n. 34*. & Ioannes de Soria in *Epilog. sum. p. 2. tr. 1. sect. 1. disp. 9. §. circa tempora*, afferentes, quod quando ordines permittantur conferri diebus festis, intelliguntur qualibet festa duplicia in Ecclesia, etiam si non sint in Populo: Tertia opinio distinguit de festo duplici ordinatio, & de duplici maiori; In primo casu negat posse ordines conferri, concedit tamen in secundo casu.

17. Et ita tenet Pater Thomas Hurtadus *ubi supra var. tom. 2. tr. 12. cap. 1. ref. 33. num. 183. 2.* qui etiam addit posse dictos Ordines ministrari in diebus festiuis, quæ Vrbani VIII. in sua Bulla abtulit ab operum seruilium cessatione; Omnes istæ duæ opiniones sunt probabiles, sed primam existimo probabiliorem, communiorem, & ab Episcopis sequendam.

RESOL. LXXXV.

Resolvuntur plures opiniones circa Regulares in ordine ad suspensionem Ordinum? Ex part. 11. tract. 2. & Misc. 2. Ref. 17.

1. Idem Pater Bruno, *ubi supra de privileg. Regular. part. 2. tr. 7. cap. 1. prop. 2.* asserit, quod Prælati Regulares possunt concedere suis subditis Regularibus literas dimissorias ad Ordines ab Episcopo loci, & etiam à quolibet alio suscipiendos, absque dimissoriis Episcopi illius loci.

2. Nec obstat decretum Sacræ Congregationis sub Clemente VIII. die 15. Martij 1596. de ipsius mandato editum, relatum à Miranda in *Man. tom. 1. quest. 3. 8. artic. 2.* quod præscribit quasdam conditiones apponendas in dictis dimissoriis, quoniam non est certum quod mandante Clero emanauerit, quod satis manifestè probatur ex eo, quod idem Clemens Bulla, quæ incipit, *Ratio pastoralis*, sub data 2. De-

cembris 1595. ex certa scientia Mendicantium privilegia confirmavit. Qui autem fieri potest, vt tam cito mentem Pontifex mutaret? Certè hoc non est credibile. Sed est, quod illud decretum emanasset, non valeret tamen aduersus illud privilegium authenticum, cum, vt alibi probauimus, decreta Cardinalium non præualeant Bullis. Secundò, quia idè Clemens die 2. Augusti eiusdem anni, Congregationi Sancti Benedicti Vallisoleti concessit, vt cum litteris dimissoriis suorum Prælatorum possent à quibuscunque locorum Ordinatis ad omnes etiam Præbyteratus ordines promoueri absque Diocesani licentia, seu commendatiis litteris, vt habetur in *Compend. privileg. Fulien. verbo, Ordines §. 3.* de quo supra, denique ab illo tempore Regularium Mendicantium privilegia fuerunt confirmata pluribus Pontificum Bullis, & præcipue per Paulum V. die 11. Octobris 1612. in qua declarat manere in suo robore omnia privilegia quomodolibet à prædecessoribus, etiam per viam communicationis concessa. Quod similiter fecit Vrbanus VIII. Bulla alias adducta, quæ incipit, *In plenitudine*.

3. Deinde *cap. 2.* asserit Secundò. Quod Regulares ab Episcopo ordinante, examen de capacitate pati non tenentur, sed sufficit examen Prælatorum Regularium, & hoc ex concessione Alexandri IV. *his verbis*; Vt liceat vobis ordinandi Fratres eiusdem Ordinis, quibuscunque malueritis Catholicis Pontificibus communionem, & gratiam prædictæ Sedis habentibus præsentare, ipsique Pontificibus præsentatos à vobis Fratres sine aliqua examinatione per eisdem Pontifices faciendam; & absque omni promissione, & obligatione ipsorum ordinandorum Fratrum ad Ordines promouere, vobis, & ordini vestro auctoritate præsentium indulgemus.

4. Nec obstat Concilium Tridentinum *cap. 12. session. 23.* in qua habetur; Regulares quoque nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, privilegiis quibuscunque quoad hoc penitus exclusis. Respondetur primò, Tridentino posterius esse privilegium Societati Iesu, ac etiam aliis Regularibus Mendicantibus concessum, cum clausula dicti Tridentini reuocatoria. Secundò, respondetur, hoc privilegium esse eidem Tridentino conforme, *cap. 8. eiusdem sessionis*, in quo prohibetur titularibus Episcopis ne ordinent quempiam nisi prius habitis litteris testimonialibus proprii Ordinarij, rationemque reddat, quia plerumque fit, vt minus idonei, & ignari ordinentur sine sui Ordinarij licentia, quibus supponit examen debere fieri per proprium Ordinarium, ac proinde proprium superiorem, qui illorum ordinarius est, & ex consequenti illud sufficere, nec requiri aliud ab Episcopo faciendum: Quo circa Pius V. declarauit, Regulares non subiecti decretis illius capituli de solis Episcopis, vt ordinariis intellectis, *his verbis*, illud Caput non habere locum in Regularibus omnino declarauimus. Quid clarius?

5. Asserit Tertio, posse Regulares suscipere Ordines ante etatem à Tridentino præscriptam, & hoc ex privilegio Innocentij VIII. relato in *Compend. privileg. Mend. verb. Ordines, &c. in Compend. Christioph. à cap. font. verb. dispensatio §. 14.* his verbis. Innoc. VIII. dispensauit cum toto Ordine Fratrum Minorum, quod postquam Fratres 23. annum attigerint (dum tamen sufficientes sint) possint promoueri ad Sacerdotium, & Missas celebrare, &c. non obstante iure, cæterisque in contrarium factis; imò idemmet Innocentius, vt refertur *eodem verb. §. 15.* concessit postea, quod Generales, & Prouinciales possint dispensare cum Fratribus suis in 22. anno completo quoad sacerdotium suscipiendum,

Sup. hoc supra in Ref. 75. §. ult. in principio, & in tom. 5. tr. 3. Ref. 45. in fine, vers. nec tunc examinandos esse, & in Ref. not. præterita, §. Congregatio, in fine, vers. examinentur quoad doctrinam.

Quoad hoc lege infra doctrinam Ref. 91. & signanter sup. hoc in to. 7. tr. 1. Ref. 126. §. 1. prope finem, à vers. Sed an stat. & in alio §. eius ante not.

Sup. hoc infra in Ref. 81. §. Neque, prope finem, vers. Affir. manente, & in Ref. 98. §. Sed his, ad medium, à vers. Rogabis. Sed lege tam per totum, & alia Ref. eius primæ annos.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 1. Ref. 128. lege tam per totam.